

سرفصل درس «آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث»

۱. معرفی درس و منطق آن:

مشاوره هنر کاربرد علم روان شناسی است و به حل مشکلات و نیز پیشگیری از آسیب های روانی افراد و پایداری خانواده و ارتقای سلامت روان انسان می پردازد. دین اسلام به عنوان یک مکتب کامل فکری و عبادی، شامل آموزه ها و مفاهیمی است که به زندگی فردی انسان و نیز خانواده و جامعه سمت و سوی خدایی می دهد و همین سمت و سوی خدایی به رشد انسان و ارتقای سلامت روان انسان و جامعه می انجامد. این درس، به منظور آشنا کردن دانشجویان با آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث طراحی شده است. در این درس دانشجویان با منطق و دلیل اینکه چرا روان شناسان و مشاوران به دین و آموزه های دینی می پردازند آشنا می شوند. هم چنین آگاهی پیدا می کنند که چگونه یک دین (مانند اسلام) می تواند در پایه گذاری رویکردها یا نظریه های خاصی در مشاوره و روان درمانی تاثیر گذار باشد. دانشجویان در این درس با دو گرایش روان شناسی دین و روانشناسی دینی آشنا می شوند و اینکه این دو گرایش چگونه در مشاوره تاثیر می گذارند. هم چنین با برخی از آموزه های مشاوره ای که در متن دین وجود دارد و توسط پژوهشگران حوزه مشاوره و روان درمانی مورد بررسی قرار گرفته است، آشنا می شوند. به این ترتیب دانشجویان از ظرفیت بالقوه دین اسلام برای نقش آفرینی در حوزه مشاوره آگاه می شوند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث نام درس به انگلیسی:
نوع درس: نظری	
تعداد واحد: ۲	
تعداد ساعت: ۳۲	
شایستگی کلیدی:	پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:
موضوعی CK	۱- چرایی و چگونگی استفاده از مفاهیم و متون دینی در مشاوره و روانشناسی را تبیین کند.
پیش نیاز:-	۲- بداند مبانی هستی شناسی و انسان شناسی و اعتقادی دین که میتواند در مشاوره و روانشناسی نقش آفرینی کند چیست؟
استاد متخصص برای	۳- دیدگاه اسلام (قرآن و احادیث) در موضوعات روانشناختی مانند موضوع رشد انسان، معنای زندگی، سلامت روان و مسایل شناختی و هیجانی را تبیین کند.
تدریس: متخصص معارف اسلامی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول:

- چگونه دین می تواند در عرصه علم و فناوری مانند روان شناسی و مشاوره موثر باشد؟
- منطق و چگونگی پرداختن دانشمندان به بحث تاثیر گذاری دین در عرصه علم و فناوری از جمله روانشناسی دینی و مشاوره دینی
- روش شناسی در علم دینی

تکالیف یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحثات کلاسی

تکالیف عملکردی: مطالعه یک مقاله دیگر با این محتوا از منابع معتبر نظیر مجله روانشناسی دین (موسسه امام خمینی ره)، مجله مطالعات اسلام و روان شناسی (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه) و مجله پژوهش نامه روانشناسی اسلامی (پژوهشگاه قرآن و حدیث) و ارائه آن در کلاس

منابع:

آذربایجانی، م.، شجاعی، م. (۱۳۹۵) روان شناسی در نهج البلاغه (فصل اول کتاب). پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
کاویانی، م. (۱۳۹۵) روان شناسی در قرآن (فصل اول کتاب). پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
باقری، خ. (۱۳۷۹)، علم دینی و معنای آن، مجله بازتاب اندیشه، شماره ۸

فصل دوم:

- چرا روان شناسی و مشاوره به مذهب گرایش پیدا کرده است؟
- دو گرایش روانشناسی دین و روان شناسی دینی یا مشاوره‌ی مبتنی بر دین، به چه مسایلی می‌پردازند؟

تکالیف یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحثات کلاسی

تکالیف عملکردی: مطالعه یک مقاله دیگر با این محتوا و ارائه آن در کلاس

منابع:

ترخان، م.، ... (۱۳۹۶) مقدمه ای بر روانشناسی دین (فصل اول کتاب).، تهران: ارجمند
آذربایجانی، م.، موسوی اصل، م (۱۳۹۵)، درآمدی بر روان شناسی دین (فصل اول کتاب). قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
آذربایجانی، م. (۱۳۸۵)، مناسبت‌های دین و روان شناسی، مجله پژوهش و حوزه، شماره ۲۵

فصل سوم:

- مبانی انسان شناسی، هستی شناسی و اعتقادی از دیدگاه اسلام و تاثیر آن بر روانشناسی و مشاوره
- انگیزش، رشد و سلامت روان به عنوان سه متغیر مهم در مشاوره از دیدگاه قرآن کریم

تکالیف یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحثات کلاسی

تکالیف عملکردی: مطالعه یک مقاله دیگر با این محتوا و ارائه آن در کلاس

منابع:

کاویانی، م. (۱۳۹۵). روان شناسی در قرآن (فصل دوم، چهارم، پنجم و هشتم کتاب). پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
فصل دوم از کتاب: آذربایجانی، م.، شجاعی، م. (۱۳۹۵). روانشناسی در نهج البلاغه (فصل دوم اکتاب). پژوهشگاه
حوزه و دانشگاه

حیاتی، م.، صفاری، س. (۱۳۹۷)، آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث (فصل سوم از کتاب). انتشارات آوای نور

فصل چهارم:

- حدیث و بهداشت روانی

- انگیزه ها، عواطف و هیجانات در حدیث

- معنای زندگی، رشد در گستره زندگی، خانواده در حدیث

تکالیف یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحثات کلاسی

تکالیف عملکردی: مطالعه یک مقاله دیگر با این محتوا و ارائه آن در کلاس

منابع:

نجاتی، محمدعثمان (۱۳۹۶) حدیث و روانشناسی (فصل یکم، دوم و نهم کتاب). ترجمه حمیدرضا شیخی. بنیاد

پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی

آذربایجانی، م.، شجاعی، م. (۱۳۹۵)، روانشناسی در نهج البلاغه (فصل چهارم، پنجم، ششم و هشتم کتاب). پژوهشگاه

حوزه و دانشگاه

حیاتی، م.، صفاری، س. (۱۳۹۷)، آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث (فصل سوم از کتاب). انتشارات آوای نور

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

بحث و گفتگوی کلاسی با توجه به حساسیت و نیز کم اطلاعی نسل جوان و نوجوان امروزی نسبت به نقش دین در علم، فناوری و هنر امروز.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱- کاویانی، م. (۱۳۹۵) روانشناسی در قرآن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

۲- آذربایجانی، م.، شجاعی، م. (۱۳۹۵)، روانشناسی در نهج البلاغه، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

۳- ترخان، م.،... (۱۳۹۶) مقدمه ای بر روانشناسی دین، تهران: ارجمند

۴- آذربایجانی، م.، موسوی اصل، م (۱۳۹۵)، درآمدی بر روانشناسی دین، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

منابع فرعی:

۱- حیاتی، م.، صفاری، س. (۱۳۹۷)، آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث، آوای نور

۲- نجاتی، محمدعثمان (۱۳۹۶) حدیث و روانشناسی، ترجمه: حمیدرضا شیخی، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس

رضوی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش نیاز در این درس، ارزشیابی آغازین قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.

ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی تکوینی براساس عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری پیش بینی شده و همچنین میزان حضور و مشارکت فعال وی در کلاس انجام می‌شود (۲ نمره)

ارزشیابی پایانی: بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون مباحث نظری پایان نیمسال انجام می‌شود (۱۴ نمره)

کارپوشه: کلیه گزارش‌ها از تکالیف عملکردی در کارپوشه دانشجو معلم ضبط و مبنای ارزشیابی قرار می‌گیرد (۴ نمره)

